

Qüestió de pilotes

Sis-cents anys després que el Consell de la Ciutat (de València) prohibira jugar a la "pilota arruladica dins dels murs", sota pena de vint moravatins d'or o presó i assots públics —poca broma—, l'alcaldesa en funcions Clementina Ródenas ha derogat, en el que serà un dels seus últims bans, la privació feta per "los honrats Justícies, Jurats e Prohòmens".

L'arqueologia diu que la pràctica d'aquest esport, encara que era habitual de "molts que no feien ofici", va ser desautoritzada a totes les persones majors de deu anys, de qualsevol estament, condició i llei, perquè durant i després de les apassionades partides es proferien colossals blasfèmies contra "Nostre Senyor Déu i tots els Sants, tan horroroses que no era de dir".

Les cròniques de l'època diuen que la decisió va ser causa de gran descontent entre els que no tenien un altre mètode de distracció, els quals, sense pensar-s'ho gens, van anar a una carniceria, van prendre els ganxos de penjar els pollastres i van jugar a la "xoqua" i altres jocs de tallacames amb les extremitats inferiors dels vianants. I després, van anar a l'encontre d'alguns Jurats i els van dir "allò que no es pot repetir". Quan es va fer fosc, "sonant lo seny", els amotinats van cavalcar un fadrí nu en un burro i el van córrer a assots entre murs, explicant que havia jugat a pilota i no podia pagar els vint moravatins. La nit va donar bastant de sí i els alter-

cats van acabar davant les portes dels representants institucionals, els quals van haver-se de sentir "paraules molt vituperoses". Aquest és l'episodi.

Sis centúries després, els motius expressats per alçar la veda són del tenor que València és una ciutat "cada vegada més lliure", "sense murs" i que no hi caben prohibicions arbitràries. Ara, per tal de restituir al joc el rang que li corresponia en l'escala de valors de la nostra cultura, el consistori ha propagat una crida a l'acceptació generalitzada perquè el 14 de juny, dia d'inafausta memòria per als pilotaris, siga declarat "Dia de la Pilota Valenciana". El gest és d'agrair i delicat, però la seua funcionalitat és escassa. A veure qui és el suïcida que, amb la llei de part seua, es posa a jugar a pilota i sobreviu al trànsit rodat.

Miquel Alberola

Interrogar

El judici contra Amedo i Domínguez constitueix la segona gran causa política d'aquesta democràcia. La primera, recordem-ho, va ser la del 23-F.

En el cas del grapat de guàrdies civils i altres militars, el judici va tenir una sorprenent limitació per a l'opinió pública: no s'hi va poder fer ni una fotografia ni molt menys filmar res de l'interior ni de l'exterior. Els diaris es van veure obligats a recórrer a les fórmules de la premsa pre-fotogràfica: els dibuixants retrataven com podien els acusats i els periodistes esmolaven la ploma per ser tan descriptius com fos possible. Però l'objectiu que es perseguia amb aquesta limitació es va aconseguir, la gent del carrer es va desentendre del procés i la manta de silenci que s'havia imposat sobre aquell intent de colp d'estat va seguir continuar com una llosa.

Alguna cosa hem guanyat en l'actual judici contra Amedo i Domínguez, si tenim en compte que les càmeres han entrat dins de la sala. No és cap novetat, perquè ja fa temps que aquesta veda està aixecada, però sí que ho és la particularíssima i insòlita condició amb què es retransmet el judici: es veuen els acusadors però mai en cap cas els acusats. Tot i que no s'ha informat de qui ha posat aquesta condició, es fa difícil preveure que no deu ser un capritxet de Jordi Garcia Candau per trencar el narcis-

sisme d'Amedo.

El resultat d'aquesta maniobra és paradoxal. La imatge retransmesa se centra en els fiscals, els jutges o els altres advocats, és a dir els que interroguen, mentre sentim en *off*, però potents, les respostes que van donant els acusats. La càmera, per tant, es dirigeix als acusadors i adopta el punt de vista dels acusats. Quan Amedo respon, ho fa des de la posició del públic espectador i enfront del personatge que la càmera escodrinya en els seus mínims detalls. L'acusador esdevé així acusat, perquè en la retina del públic es guarda una imatge inconscient: aquell que s'ensenya és sempre el que ha de respondre. Així ha estat en la llarga tradició dels films judicials o en els documentals dels macrojudicis polítics com el de Nuremberg, el de la màfia o el dels dictadors argentins.

¿Vol dir això que qui ha ordenat aquesta immunitat d'imatge el que vol és invertir els termes del judici i convertir els acusats en acusadors? És una probabilitat que el mateix desenvolupament de la causa anirà confirmant o desmentint. Amb tot, aquesta particular posada en escena també té la seva part didàctica, perquè ens ensenya que, en l'ofici d'interrogar, Amedo és un mestre. Veure la cara intimidada del fiscal amb la veu d'un Amedo amenaçador ens ha despertat la memòria. Vet aquí una veritat oculta.

Jordi Balló

